

Toepassingen en ervaringen met energieopslag in de bodem voor woningen en appartementen

Datum: Donderdag 7 maart 2024
Tijdstip: 13.00 tot 15.00 uur
Locatie: Online webinar
Aanmelden: [Via het aanmeldformulier op de website](#)
Kosten: Deelname is gratis

Op donderdag 7 maart organiseert het Gebruikersplatform Bodemenergie een webinar over de toepassingen en ervaringen met energieopslag in de bodem. De focus ligt daarbij op het gebruik van open en gesloten systemen bij grondgebonden woningen en appartementencomplexen. Het webinar richt zich op mensen bij de overheid, maar ook op VvE's, woningcorporaties en commerciële partijen die woningbouwplannen ontwikkelen en realiseren. Ook geïnteresseerde particulieren kunnen bij dit webinar aansluiten.

Dagvoorzitter Wouter Wienk van de RVO leidt het webinar en zal enkele specialisten aan het woord laten. Een van hen is Johan Schuitemaker van IF Technology. Hij focust in zijn presentatie op hoe partijen een goede samenwerking kunnen opzetten en hoe woningcorporaties en particulieren over een bodemenergiesysteem kunnen communiceren. Bij woningcorporaties en bewoners zit vaak wat koudwatervrees. Dat is niet nodig mits partijen goede afwegingen met elkaar maken. Bespreek verwachtingen! Heb oog voor kwaliteit zowel in ontwerp, realisatie als exploitatiefase.

Wat moet je regelen voor een dergelijk systeem? Tot welk niveau moet je appartementen en woningen isoleren. Wat moet je doen met ventilatie en wat zijn de kansen voor koeling? Ook komen kosten voor bewoners en de kostenverdeling bij blokverwarming aan bod.

De volgende spreker is Henk Witte van bodemspecialist Groen Holland. Witte presenteert de resultaten van het onderzoek OPTIGBES en de ervaringen met dit project. Hierbij draaide het om de essentiële factoren die de goede werking bepalen van een gesloten bodeminstallatie. Dit onderzoek vond plaats met hulp van onder meer Deltares in het kader van een TKI-project. Ook gaat Witte in op het ontwerpen van gesloten systemen voor collectieve en individuele woningen en appartementen.

De laatste spreker is Gertjan de Joode van exploitant Eteck en verbonden aan het Duurzame Energie-loket. Hij bespreekt de uiteenlopende ervaringen met open, gebiedsgebonden en collectieve WKO-systemen. Wat zijn de lessen die we kunnen trekken bij de toepassing van deze systemen en hoe ziet de toekomst eruit?

Na elke presentatie is er ruimte om vragen, die via de chat binnenkomen, te laten beantwoorden. Eventuele vragen die niet worden beantwoord, kunnen later nog in een reactie worden beantwoord.

Aanmelden

Aanmelden voor het webinar op donderdag 7 maart kan via het [aanmeldformulier](#) op de website van Gebruikersplatform Bodemenergie. Deelname is gratis.

Met vriendelijke groet,

Dick Westgeest
Voorzitter Gebruikersplatform Bodemenergie
T: 06 47 06 70 57
info@gebruikersplatformbodemenergie.nl

Programma van het webinar 7 maart 2024

13.00 **Opening** door dagvoorzitter Wouter Wienk RVO

13.05 **Toepassing en ervaringen met WKO-systemen bij woningcorporaties en particulieren.**

Bodemenergie is een belangrijk onderdeel in de duurzame energievoorziening van een gebied. Bij woningcorporaties en bewoners zit vaak wat koudwatervrees als ze een WKO-systeem overwegen. Dit is niet nodig mits men met elkaar goede afwegingen maakt. Vanuit onze ervaring met WKO in het algemeen, maar ook diverse casussen met woningcorporaties of bewonersinitiatieven kunnen wij hier uitgebreid over vertellen. Hoe pak je zo'n project aan? Welke kansen zijn er voor corporaties en bewonersinitiatieven en hoe kom je tot de beste aanpak en oplossing?

Door Johan Schuitemaker, IF Technology

13.30 **Vragen**

13.35 **Resultaten van het onderzoek OPTIGBES (gesloten systeem) te Hoogezand en de ervaringen met dit project.**

We bespreken het onderzoek naar de essentiële factoren voor een goede werking van een gesloten bodemenergiesysteem. Dit onderzoek vond plaats met o.a. Deltares in het kader van een TKI-project. Tevens gaan we in op het ontwerpen van gesloten systemen voor collectieve en individuele woningen in appartementencomplexen. Ook komen de 'lessons learned' uit eerdere projecten aan bod.

Door Henk Witte, Groen Holland

14.00 **Vragen**

14.05 **Pauze**

14.15 **Ervaringen met open, gebiedsgebonden, collectieve WKO-systemen. Wat zijn de lessen die we kunnen trekken uit reeds toegepaste systemen en hoe ziet de toekomst eruit?**

Wanneer men al bij een gebiedsontwikkeling voor bodemenergie kiest, zijn dan ook alle 'mitsen en maren', kansen en risico's bij de beleidsmakers, vastgoedontwikkelaars, stedenbouwkundigen en overige ambtenaren en stakeholders bekend? Waar hou je rekening mee? Welke keuzen moet je direct maken en waarmee kun je nog mee wachten. Is het verstandig om direct groots uit te rollen of wil je liever gefaseerd, modulair meegroeien met de ontwikkeling. Wil je misschien wel meerdere 'standalone' systemen binnen één gebied? Is dat überhaupt mogelijk? Deze en diverse andere vragen komen aan bod in de sessie met Gertjan de Joode.

Door Gertjan de Joode, Eteck/DE-loket

14.40 **Vragen**

14.55 **Conclusies**

15.00 **Afsluiting**

Over het Gebruikersplatform Bodemenergie

De primaire taak van het Gebruikersplatform Bodemenergie bestaat uit kennisoverdracht. Het Gebruikersplatform Bodemenergie bestaat inmiddels 9 jaar en heeft in die periode vele tientallen workshops, webinars, bijeenkomsten, seminars en symposia georganiseerd. Enkele duizenden eindgebruikers en andere stakeholders bezochten deze bijeenkomsten en een groot deel van de eindgebruikers zijn ook lid van het gebruikersplatform. Het Gebruikersplatform ontwikkelde ook de WKO-scan, de Second Opinion en het Spreekuur voor gemeenten. Deze diensten zijn voor leden gratis of tegen een zeer beperkte vergoeding beschikbaar. Verder zorgt het Gebruikersplatform tegenwoordig ook bemiddeling tussen opleidingen en het bedrijfsleven voor stagiairs, onderzoekers of afstudeerders. Tevens organiseert het Gebruikersplatform Bodemenergie, samen met de Brancheorganisatie Bodemenergie, cursussen die zich ook specifiek richten op eindgebruikers.